

تفسير السورة النساء من تفسير الصافي

بالمولى محسن الفيض الكاشاني

پیش‌گفتار

حوزه‌های علمیه شیعی، وارث میراث جاوید معارف و علوم آل الله و پاسداران حریم و کیان شریعت و عقاید اسلامی‌اند. این رسالت خطیر، مسئولیت عالمان دین باور را در عرصه تعلیم و تربیت، چند برابر کرده است. دغدغه‌های همیشگی عالمان متعهد و طلاب و فضلاء دل‌سوز نسبت به اصلاح و غنا بخشی‌کمی و کیفی شیوه‌ها، متون و الگوهای آموزشی، در راستای بالندگی و پویایی و کارآمدی نظام آموزشی حوزه، ضرورت‌بازنگری و اصلاح و تدوین و ارائه متون نو و بدیع و کارآمد را مورد تأکید قرار می‌دهد.

البته از یک سو، منزلت و رفعت جایگاه متون درسی در حوزه‌ها و بهره‌مندی از تراث گران‌سنگ و ذخایر ارزشمند متون قویم از صلحای سلف و وزانت و اعتبار مؤلفان آنها ایجاب می‌کند که در بازسازی و اصلاح و تدوین متون درسی، اهتمام و دقت و تأمل خاص و شایسته مبذول گردد و از سوی دیگر، دگرگونی و تحوّل درگرایش‌ها، نیازها، انتظارات، شیوه‌ها و الگوهای تعلیم و تربیت، مسئولیت متولیان و متصدیان آموزش و پژوهش و برنامه‌ریزی درسی را در حوزه افزون می‌سازد تا به

صورت مستمر با آرایه بندی‌ها و الگوها و قالب‌های نو و بدیع و با ارتقای غنای محتوایی به پیرایش و تدوین متون درسی، همّت گمارند؛

از این رو مرکزمدیریت حوزه‌های علمیه خواهران بر اساس ضرورت‌ها و نیازهای یاد شده، نسبت به اصلاح، بازسازی و تولید متون درسی اقدام و ده‌ها جلد کتاب درسی را طرّاحی، تدوین و منتشر کرده است و دراین فرایند سعی داشته است که با حفظ اصالت و غنای محتوایی گنجینه‌های ارزشمند برجای مانده از عالمان گذشته، با کاربست تکنولوژی آموزشی و مراعات اصول، معیارها و الگوهای جدید، متونی متناسب با اهداف و در چارچوب برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوّب و سطح درک و انتظارات فراگیران ارائه کند.

پیمودن این مسیر بلند و طولانی، به مساعدت و حمایت همه جانبه استادان، صاحب نظران، مدیران و طلابّ معزّز نیازمند است که با ارائه پیشنهادها، نقدها و دیدگاه‌هایشان ما را در بهبودبخشی و طی نمودن درست و صحیح این مسیر صعب و دشوار، یاری دهند.

بِعَوْنِ اللَّهِ تَعَالَى وَ عَلَيْهِ التَّكْلَانِ

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

معاونت آموزش

مقدمه

برای خواهرانی که در دوره‌ی عمومی حوزه‌های علمیه سراسر کشور به کسب علوم دینی می‌پردازند، ده واحد تفسیر در نظر گرفته شده است که از این ده واحد دو واحد به تفسیر شریف صافی اختصاص یافته تا از این طریق طلاب محترم علاوه بر آشنایی با روایات تفسیری، با روش مرحوم فیض در این تفسیر آشنا شده و با توانایی بر فهم آن بتوانند در تحقیقات و پژوهش‌های خویش از این تفسیر بهره‌ی کافی ببرند.

از آنجا که تفسیر صافی در مباحث ادبی به صورت گسترده از تفسیر «انوار التنزیل بیضاوی» سود جسته است و تفسیر بیضاوی نیز یکی از مهم‌ترین تفاسیر اهل سنت است و شروح مختلفی بر آن نگاشته شده، و تلخیص و تهذیب تفسیر کشاف زمخشری است؛ بر این اساس، دانش‌پژوهان محترم از طریق تفسیر صافی با متون تفسیر بیضاوی و کشاف نیز آشنا شده و در تحقیقات خود می‌توانند از این تفاسیر و شروح تفسیر بیضاوی استفاده کنند.

پیش از ورود به بحث آشنایی بیش‌تر با این تفسیر شریف، به بیان مطالبی در تعریف لغوی و اصطلاحی تفسیر و کاربرد قرآنی آن، و ذکر اقوال و تعریف منتخب می‌پردازیم: